

Afwezige VU kreeg brief uit Grand Rapids

Al was de Vrije Universiteit dan officieel niet aanwezig in Grand Rapids op de Tweede Internationale Conferentie van Instellingen voor Christelijk Hoger Onderwijs (zie VU-magazine maart '78) geheel afwezig was de VU toch ook weer niet op deze van 13-19 augustus gehouden bijeenkomst. De bestuursleden van de Vereniging voor Wetenschappelijk Onderwijs op Gereformeerde Grondslag, ds. K. M. R. van der Beek, ir. C. J. van Zwet en mr. P. J. Biesheuvel woonden als waarnemers deze conferentie bij. Op persoonlijke titel waren als inleiders ook aanwezig prof. dr. B. Goudzwaard en mr. J. van Baars, van wiens hand de „dagboeknotities” zijn die u op de volgende bladzijden aantreft.

Op de eerste conferentie in 1975 in Potchefstroom was de VU afwezig, omdat de Universiteit van Potchefstroom, die deze conferentie organiseerde, de uitnodiging aan de VU introk toen deze haar ere-doctor Beyers Naude in de delegatie opnam.

In Grand Rapids was de VU niet aanwezig omdat de Universiteitsraad van deelname afzag op grond van de aanwezigheid van Potchefstroom. Directe aanleiding vormde het tot een „verboden organisatie” verklaren van het Christelijk Instituut en de „banning” van dr. Beyers Naude. De afwezigheid van de VU had tot gevolg dat in de ijskast terecht kwam het plan om een internationale alliantie van instellingen voor christelijk hoger onderwijs in het leven te roepen. Als de VU niet meedeed, wilden ook de Amerikanen (Calvin College) niet. Gevreesd werd dat als men nu van start ging met de alliantie de kans verkeken zou zijn dat de VU ooit nog mee zou doen.

„Opnieuw werd besloten te trachten de VU mee te krijgen”, rapporteerde in het Nederlands Dagblad (vrijgemaakt gereformeerd) ds. K. Veling. „Het is haast een obsessie voor diverse instellingen. Nota bene werd zelfs voorgesteld om aan 'de Nederlandse instellingen voor christelijk hoger onderwijs op een academisch niveau' (eenvoudiger gezegd: de VU, de synodaal gereformeerde Hogeschool in Kampen en de Hogeschool van de Christelijk Gereformeerde Kerken te Apeldoorn) te vragen als gastheer op

te treden voor een volgende conferentie in 1981 of 1982.”

De conferentie besloot tenslotte twee brieven te versturen, één naar de niet-aanwezige VU en een naar de aanwezige PU. De tekst van beide brieven laten we hieronder volgen. De voor de VU bedoelde brief is geadresseerd aan het Bestuur van de Vereniging.

Brief aan VU

„Zeer geachte Broeders en Zusters, De tweede internationale Conferentie van Instellingen voor Christelijk Hoger Onderwijs, in Grand Rapids bijeen van augustus 13-19, wenst haar oprechte dank te betuigen aan het Bestuur van de Vereniging voor Wetenschappelijk Onderwijs op Gereformeerde Grondslag voor het sturen van drie waarnemers die aanwezig waren op alle samenkomsten van de conferentie.

Tegelijkertijd betreurt de conferentie het feit dat de VU zelf niet aanwezig was als officiële deelnemer om twee redenen.

De eerste is dat de bijdrage van de VU belangrijk is voor de voortgaande ontwikkeling van christelijke wetenschap („christian scholarship”). Deze verantwoordelijkheid wordt gedeeld door alle instellingen voor christelijk onderwijs als een dienst aan God en Zijn wereld. In haar besluit om af te zien van deelname aan Grand Rapids heeft de VU de blijvende indruk gewekt te wensen zich terug te trekken uit een centrum van positieve steun en wederzijdse kritiek die zeer waardevol is voor ons allen. De bijdrage van de VU in het

verleden aan de zaak van christelijk hoger onderwijs en de aanhoudende betekenis van deze onderwijsinrichting voor deze zaak worden tot uitdrukking gebracht in het besluit van deze conferentie haar voorkeur uit te drukken dat de VU een van de gast-instellingen zal zijn van een derde conferentie te houden in 1981.

De tweede reden waarom het ons speet dat de VU afwezig was bij de bijeenkomsten in Grand Rapids is gelegen in het feit dat door weg te blijven van deze conferentie de VU zichzelf unilateraal heeft afgesneden van de mogelijkheid van het geven aan en ontvangen van aanmoediging en kritiek onder zusterinstellingen. Deze conferentie was juist de gelegenheid voor een bezielde kritiek op de Potchefstroomse Universiteit voor Christelijk Hoger Onderwijs, een ervaring die zonder enige twijfel pijnlijk was voor de Potchefstroomse delegatie, maar die vruchtbaar was door het wederzijdse begrip van de instellingen die aanwezig waren.

De voortgezette afwezigheid van de VU op zulke conferenties echter is de oorzaak dat verschillende belangrijke dimensies aan een dergelijk dialoog ontbreken. Noch de vragen die aan andere instellingen zijn gesteld door de VU, noch de vragen die leven bij andere instellingen ten aanzien van de VU kunnen realistisch onder ogen worden gezien in een dergelijke situatie.

Als gevolg van de afwezigheid van de VU op deze conferentie was het b.v. onmogelijk om een discussie van enige betekenis te houden over de verplichting van de VU aan haar grondslag, die in de geschiedenis haar karakter heeft bepaald als christelijke instelling voor hoger onderwijs. Er is veel verontrusting onder de zusterinstellingen over bepaalde ontwikkelingen binnen de VU, zoals zekere veranderingen in de grondslag en de richting die de democratisering heeft genomen. Zou het niet veel beter zijn voor de zaak van christelijk hoger onderwijs als de VU zou treden tot het forum van zusterinstellingen op een even vrije manier als werd